

„Горски пѣтникъ“ знаеме, колко малко е поетична, колко е слаба дори за просто възприимане и възпроизвеждане; знаеме, че тя въ свое врѣме е обавявала български читатели не съ своята поезия, но съ духа си на ободрение подъ двойното наше робство къмъ свобода отъ гърци и отъ турци съ наша собствена мощъ. При такава стойностъ и значение на „Горски пѣтникъ“, що би могло да оправдае онова ситно занятие съ разликитѣ между печатания текстъ и ръкописния първиченъ кроежъ? Не оправдаватъ това нито досаднитѣ разкази и декламации на „Горски пѣтникъ“, нито еднороднитѣ тѣмъ словесни майстории на първообразното му зачатие. Това се доказва и отъ резултата на труда на Арнаудова; защото отъ него не се добива нищо нито за обчуда на поетичнитѣ дарби на Раковски, нито за особни психоложки заключения за неговото творчество. Едно книжевно-исторично занятие съ ръкописния му опитъ може да се оправдае само отъ страна на факта, че отъ замисъла на „Горски пѣтникъ“ до изпълнението му е произлѣзла у Раковски не маловажна промѣна. Тоя фактъ води къмъ изложение, въ що се е състояла тая промѣна. Срѣщу това занятието и изложението на професора Арнаудова надфърлятъ далечъ стойното и потребното, за да развеждатъ морно читателя по неизходни голи тремове и да не дадатъ на книжевния историкъ отъносно до поезията на Раковски нито капка повече мирисъ или боя.

Тая погрѣшна метода за ситно изучаване и просторно изложение на книжевно-исторични прѣмети, лишени отъ качества и стойностъ за българската книжевна история, е приложилъ ревностно и С. Чилинговъ въ монографията си за Харалана Ангеловъ, печатана пакъ въ Сборника на Академията на наукитѣ. Хараланъ Ангеловъ е скромень български